

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se prične novo naročanje na zadnje četrtletje. Gg. naročnike prosimo, da naročnino o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slov. Narod“ pošiljamo samo onim, ki na prej plačajo naročnino.

„Slovenski Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gl., 30 kr.

Za jeden mesec 1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gl. — kr.

Za jeden mesec 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr.

Po pošti prejemati „ „ 3 „ — „

Opravišstvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani, 20. septembra.

—r.— Z lističem, ki se zove „Laibacher Wochenblatt“ in je jetični organček umirajoče naše ustavoverne stranke, ne pečemo se radi. Ta žurnalček brca in suje na vse strani in posebno se razradosti, kadar mu je dana prilžnost, da zasadi v nas tisto malo majajočih se zob, ki jih nosi v svojej čeljusti. Ako se stvar jasno pregleda, je ta „Laibacher Wochenblatt“ nam nasproti grozovito nevhvaležen, ker v istini se redi in pase jedino le od našega lista, ter pozoblje vsak ostanek iz naših predalov.

V zadnjem številki omenjenega „Wochen-

blatt“ oglasil se je jeden prvih diplomatov naše ustavoverne stranke ter je izpraznil koš svoje modrosti v podobi uvodnega članka. Ta uvodni članek, katerega stil po procesnih spisih diši, tako da se njega duševni oče brez vsake težave lahko ugane, je interesanten iz dveh ozirov. Na prvem mestu zategadelj, ker nam članek pisatelj obeča, da nam nemška večina v kranjskem parlamentu ne bode napravljala nikacih demonstracij. Gospod Deschmann in njegova garda bosta torej pridna in lepo mirno razpravljala deželnega zbora posle. Nam je to tudi po ušech, ali če stvar ostro pregledamo, moramo reči, da se ustavoverna naša večina drugače obnašati ne sme, kakor pohlevno in krotko. Komur poteka dražega življenja nit, ta se mora držati dijete, vsake nezmernosti ter otrpli nogi zavijati v kožuho in piti grenke čaje in druge take tekočine! Samo ob takem življenji je mogoče, da se malo podaljša živobitje! Ravno taka je z našo „nemško“ večino v deželnem zboru! Hujšega bolnika v celem deželi nij, in če bi ta nesrečni bolnik le malo takisto čez vojnice udaril, potem mu tiči smrt za tilnikom, tako da bi se moral zgruditi v grob prerani! Grof Taschejeva vlada utrdila se je uže tako, da se jej nij treba tresti pred kranjskim deželnim zborom in njega ustavoverno večino. Da je to istina, istina kakor iz evangelija vzeta, nam gospodje naši Nemci sami verujejo! In ko bi naši ustavoverci količkaj nadležni postajali (končno je vsak komarček s svojim žalom nadležen, če tudi ne nevaren!) ter bi delali kake kaprijole, potem bi jih grof Tasche naposled ipak utegnil postaviti hipoma na tist prostor mej ljubljansko reduto in ljubljansko deželno sodnijo. In če bi jih doletela taka o soda, prepričani smo, da bi jih

na tistem tlaku stoječe nikdo ne obžaloval, še gospod deželne sodnije predsednik ne, ki gleda čez svoje okna ravno na tist trg! Nikdo bi jih ne obžaloval, ker tako sterilne majoritete še nikdar v svojem zboru imeli nijsmo in je nikdar več imeli ne bomo, če je še kaj pravice pod Božjim nebom! Ako naši ustavoverni gospodje ne bodo uganjali nikacih demonstracij, je to sila pametno in njim samim v mogočno korist. Živeti hočejo, zategadelj se bodo držali parlamentarne dijete! S svojim oskromnim obnašanjem izvršili bodo čin samolastne svoje rešitve! Ali naj se čudimo? Kratko nikar! Končno pograbi vsakdo, topeč se v valovih, po najšibkejšej vejici, da še celo po slamici, da bi se ohranil na vršini, da bi si rešil življenje. Zakon narave je tak, da živi rad vsak, in temu zakonu se tudi kranjskega deželnega zbora zdanja večina ubraniti nij mogla. Zategadelj bodo pridni, ter krotko sedeli na svojih sedežih, ter tiho izpolnjevali svojo nalogo.

Omenjeni članek je pa interesanten tudi še iz drugega ozira! Naš ustavoverni prorok porabil je to prilžnost, ter zabavlja ne samo na nas, temveč — hört! hört! — tudi na svoje prijatelje po Češkem in Štajarskem! Tu beremo, da se kranjska ustavoverna stranka nikdar ne udeležuje nepotrebnih demonstracij, in da ne randalira nikdar brez uzrokov, kakor to delajo ustavoverci po Češkem in Štajarskem! Ko bi kdo hotel tako hudoben biti, da bi dotično številko ljubljanskega Wochenblatt poslal dr. Herbstu, ki ravno zdaj ropota po Češkem, ali dr. Rechbauerja, ki je ravno kar ropotal po Štajarskem, to bi se ulila ploha na ubogo našo ustavoverno kliko, ter bi jo premočila do kože in kosti! To bi bil preprič!

Listek.

Listi iz tujine.

XIII.

Crevalcore, v Malega Šmarina dan 1881.

Dragi prijatelj! kolik razloček mej bučnim in hrupnim življenjem velikih mest, kakor Milan in Firenze, v katerih sem prebival zadnje mesece, in pa mej mirnim in tihim, jednoličnim gibanjem v prijaznem selu, kjer bivam z rodbino svojo uže par dnij in ostanem do konca meseca. Crevalcore, oddaljeno od Bologne par ur, kakor n. pr. naša gorenjska mesta od Ljubljane, je, akoravno bi se vsled ličnosti svojih poslopij, čednosti svojih ulic in po družih svojih napravah moglo na stran staviti marsikaterim mestom, vendar-le samo selo, broječe kaci 2000 duš in središče velike občine, katera šteje čez 12.000 prebivalcev. Leži v prijaznem rodovitem kraju, proti Bo-

logni obrobjenem z gorami, a drugače čisto ravnam.

Potil sem se dosti v Firenci, a zdaj porabim prijazno vabilo prijatelja ter se vstavim tu za par tednov, da uživam čisti zrak ter se bavim z lovom in ribarstvom, a pozneje pa morda gremo na trgatve. Pozabiti pa nečem tudi svoje obljube ter ti pridno dopisovati in tako nekoliko popraviti svoj stari greh — molčanja. Tu v prijaznej vrtni lopi, v hladnej senci sedečemu, bode mi najlepša prilika prebrskati zapiske svojega dnevnika in ti priobčiti, kar bi te utegnilo zanimati. Za me ima to tudi neko prijetnost, kajti v duhu s teboj bodem potoval še jedenkrat po raznih krajih, ter živo si nazaj sklical v spomin marsikatero krasno uro. Saj veš, da uže od nekdaj sem rad potoval okolo in še zdaj se rad spominam dijaških svojih počitniških izletov „per pedes apostolorum“. Se-li še spominaš Ti najinega ekskurza v Idrijo, Vipavo, Gorico, Trst itd.,

ko sta na „Veharšah“ nekako spuntali se Tvoji nogi in sem uže mislil, da Te bodem moral „štuporamo“ nesti v Idrijo do „Ari-glerja“? Nesrečni krč zdaj v levej zdaj v desnej nogi, a nazadnje v obeh ob jednem, postavil je bil nekako čisto „fuori di combattimento“ Ti v takem podjetji najvažnejši ekstremiteti. No, človek se vsega privadi, še celo smrti, in tako privadili sta se tudi Tvoji nogi kaj izvrstno. Saj pa tudi nij bila mala reč za mlada dva mestna, daljne hoje le malo vajena „škricmančka“ udariti jo kar prvi dan čez Vrhniko po starej cesti pa notri do Idrije. A vendar sva slavno izpolnila to zadačo in čvrsto korakala vedno dalje.

Dandenes bi pač tudi moji nogi se začeli puntati, da jima naložim jednako nalogo, kajti nositi bi jima bilo dokaj večjo pezo, nego onda, ko sem bil suh kakor prekajen slanik. Nu, zato so pa železnice bile iznajdene, da človeku, ki nijma praznega žepa, nij treba mučiti svo-

Ali če bi prepričal še tako razsajal, mi bi mejá spodobnosti nikdar ne prekoračili tako zeló, da bi izrekli: Pack schlägt sich, Pack ver-trägt sich! Da pa bode svet zvedel, kakov-ton da vlada v organu naše ustavoverne stranke, naj končno povemo, da je ustavoverne te klike glasilo govoreč o domišljenih prepirih mej našo stranko upotreb-ljevalo óno prislovico ter ž njó na-padlo nas in slovenski narod!

Vsak po svoje!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. septembra.

Zdanjej vladi Taaffejevej nihče ne odreka, da nijma res dobre volje izvesti princip jednako-pravnosti, se ozirati na narodne in gospodar-stvene težnje vseh avstrijskih podanikov jednako. To je vse lepo, hvale vreden princip, a kaj hasne, če se ne izvede. Skoro neumevno je, kako da Taaffejeva vlada tako počasi postopa, kot bi nič ne vedela, da so narodi nezadovoljni, da dalje čakati ne mogó. Najslabeje mej vsemi narodi pa se godi Slovincem na **Koroškem**. Kar s silo jih hoté ponemčiti, jim vzeti najblažji čut, najsvetejšo svetinjo. In vlada? „Vladni mlin“ melje počasi! Se-li boji ustavovercev? Ne, saj vender vidi, da so razkosani, razcep-ljeni. Zakaj vender vlada ne usliši uže jeden-krat milih slovenskih glasov iz Koroške, zakaj jedenkrat ne varuje Slovencev tam gori in jim ne dá slovenskih šol? Vsak se naveliča, še celo berač, a Slovenci nijso berači, oni so tudi del avstrijskega telesa, oni imajo pravico zahtevati za-se istih pravic, kot jih uživajo drugi.

Mnogo se je govorilo in pisalo o shodu laškega kralja z našim **cesarjem**, te gla-sove je kar zadušila vest s severa, da sta si v Gdanskem podala nemški in ruski cesar roke. To se je zgodilo hitro, nepričakovano, ravno tako tajni so vstali tudi dogovori mej vladar-jema. Zdaj se zopet poroča, da se prav kmalu snideta avstrijski in ruski cesar. Kje in kedaj se snideta, se nij še določilo. Mi bi želeli, da se vladarja prav kmalu sešla, da bi se z Ru-sijo utrudilo prijateljstvo, Nemčiji pa pokazal hrbet, ker itak vsi vemo da od Bismarka nij-mamo pričakovati nič dobrega.

Ustavoverci si na vse načine napenjajo moči, da bi pridobile vse dozdanje „ustavo-verne kulturne boritelje“ za **nemški klub**. Koliko moč pa bode imel ta nemški klub, ki bode se ve da obsejal samo čisto nemško kri, nam znači ta brzobjav „Pest. Ll.“: „Avstrijska vlada je popolnem zadovoljna z ustanovitvenjem nemškega kluba, ker bi se naravno od usta-voverne stranke morali ločiti Italijani, Rutenci in veliki posestniki in bi naredili srednjo, zmerno stranko.“

Vnanje države.

Shod **ruskega** in **nemškega** cesarja v Gdanskem še vedno dáje časnikarjem povod

ugibati, kaj se je neki pri tem shodu dogovo-rilo. Posebno angleški listi so v zadnjem času jeli delati po svoje konjektуре. Tako piše „Stan-dard“: Grof Subarov, ruski poslanik v Bero-linu, ki je zdaj na poti v Paris in London, ne potuje samo za zabavo. On je pooblaščen, da povabi francosko in angleško vlado v sodelo-vanje pri skupnem postopanju, da se zatró politične zarote in umori. V Angliji je njegova misija omejena na to, da dobi razširjenje iz-ročevalnih pogodb pri političnih prestopkih. Zdaj ravno zvem, da ta misija nij njegova je-dina naloga, ker pravo v Gdanskem ustanov-ljeno poslopje je bila zopetna alijanca, ki je rusko mejo premaknila do Balkana, Bosno in Hercegovino oddala Avstriji in naredila pot, po katerej se popolnem razkosa otomansko kraljestvo. Kratko, v Gdanskem se je zopet San Štefanska pogodba postavila v veljavo, z jednako razdelitvijo plena. Tako prisojajo an-gleški listi mnogo pomembe temu shodu. „Pall Mall Gazette“ pa meni, da pomeni alijanca treh cesarjev ali mir ali pa razdejanje Turčije.

Ruski cesar je izdal ukaz, ki ureja vo-jajsko plačo in posebno pomnoženje. Rusija se je v slednjem času posebno začela brigati za svojo vojsko. — V Moskvi bode prihodnje leto od 16. maja do 15. septembra razstava.

Kaj je bil pravi vzrok vojaške vstaji v **Kajiri** je težko določiti, ker skoro vsak po-ročevalec vé povedati drugače, umeje se, da tudi vsak odločno trdi, da jemlje svoja poro-čila iz najboljših virov. „Daily News“ menijo, da je to vstajo prouzročilo jedino le arabsko sovražstvo proti Turkom. Trije obristi so arabci in za njimi gredó tudi drugi Arabci. Poleg tega pa se je še raznesel glas, da se bodo odpustili vsi arabski oficirji odpustili in le turški pridržali. To je vojake vnelo. Baje, da še vedno nij prav mirno.

Predsednik Zjedinjenih držav **Garfield** še vedno živi. A zdaj skoro ne misli nihče več, da bode ozdravil. Pravijo, da nij bil smrtno obstreljen, da bi ga bili lahko rešili smrti, naj so ga imeli v rokah večji zdravniki; a ti slednji se nijso dobro spoznali v svojem poslu in mu nakopali smrt.

Dopisi.

Z Dunaja 18. septembra. [Izv. dopis.]

(Petra B. Bilke pogreb.) Zadnjo sredo 14. septembra izročili smo materi zemlji jed-nega najplemenitejših na Dunaji bivajočih slo-vanskih rodoljubov, Petra B. Bilko, bivšega ravnatelja v Avstriji slovečega odgajališča. Bilka narodil se je 4. majnika 1820. l. v me-stu Boskovicah na Moravskem. Njegovi stariši, akoravno revni, dali so svojega sina Petra, ker je bil kot učenec zelo marljiv in nadarjen, v gimnazij. Modroslovske nauke dovršil je Bilka na Dunaji. L. 1844 začel je predavati v višjih gimnazijskih razredih Hermanovega odgajališča, l. 1850. prišel je ta zavod v njegove roke;

sredstva za to posodile so mu plemenite ro-dovine, katerih sine je podučeval v zavodu. Do leta 1874. vodil je B. ta zavod s vso skrb-nostjo in umnostjo. Pod njegovim vodstvom postal je znamenit in zaradi tega prihajali so vanj sinovi najplemenitejših rodovin, ki so zdaj na visocih mestih in na glasu v vsej Avstriji. Taki so knezi Lichtenstein, Jablanovski, grofje Potocki, Deym, Kannitz, Nugent, Lažanský, Traun, Draškovič, Keglevič, Majthenyi, Bethlen, baroni Ožegović, Pirquet, Beckers in mnogo drugih.

Bilka je bil Slovan skozi in skozi. Nij je bilo na Dunaji slavnosti, h katerej on ne bi bil prišel. Nas Slovence imel je posebno rad. Kolikorkrat sem ga srečal, pozdravil je vselej slovenski, naš jezik je umel popolnoma in go-ovoril v njem dobro. Kjer je mogel, navduševal je za Slovanstvo. Naše društvo „Slovenijo“, v katero je često prišel k slavnostim, je z naj-lepšimi besedami pohvalil. Jedenkrat mi je re-kel: „Pravijo, da ste Slovenci revni, pa to nij res, navdušenost imate več, kot marsika-teri velik, bogat narod, in to je lep zaklad“.

Bilka je v svojem rodoljubju prinašal ve-like žrtve za povzdigo Slovanstva na Dunaji. Slovanske besede, slovanskega pevskega dru-štva, Sokola, akademičnega spolka in več du-najskih čeških društev bil je Bilka častni član.

Pred letom dnij praznovali smo 60letnico Bilkovo v Musikvereinssalu. Slavnost osnovalo je slovansko pevsko društvo. Udeležitev bila je velikanska. Velike dvorane bile so prepolne, ljudij nad 1200. Sodeloval je tudi nemški Schubertbund.

Pogreb slavnega slovanskega rodoljuba bil je veličasten. Z Moravskega so došle de-putacije iz Boskovic, iz Prerova in Brna. Slo-vansko pevsko društvo, Slovanska beseda, So-kol, akademički spolek, Pokrok, Slavoj, Lumir, Zahoj, Komenskv, Občanska Beseda v Leopoldovem, iz Simeringa, iz X. okraja, Kollár, vsa ta društva, udeležila so se v velikem številu pogreba. Tudi od „Slovenije“ je bila deputa-cija. Slovansko pevsko društvo pelo je v cerkvi Tovačovskega „Libera“; a nemški Schubert-bund, katerega nemškega društva bil je Čeh Bilka častni član, zapel je nagrobnico „Schlum-mere sanft“. Cerkev bila je polna. Na cen-tralno pokopališče spremilo je ostanke draze-ga rajnika nad 50 kočij. Nad grobom pelo je slovansko pevsko društvo dva zbora Tovačov-skega, predsednik slovanskega pevskega dru-štva dr. Lenoch govoril je krasno nadgrobnico; Čul si ihtenje in jokanje, da te je presunilo.

jih beder, nego da mora s primerno naglostjo brodirati okolo po svetu, kakor jaz to zdaj delam. Čez par tednov namreč se vrnem v Milan, od tam pa v prvej polovici prihodnjega meseca v Bukurešt, kjer ostanem kake štiri mesece, potem pa hajdi naprej, morda z nova proti bratskej Rusiji.

„Danes tukaj, jutri tam“, to je parola dveh slovenskih Ahasverov, ki se glasi za zdaj v predalih „Slovenskega Naroda“, zdaj iz jed-nega, zdaj iz drugega dela Evrope. Nu, Evropa skoraj da je pretesna pravemu Ahasveru, kakor je to gotovo italijanski operni pevec, katerega umetnost vodi v vseh pet delov sveta. Tudi od mene dobil bi bil lahko uže zdaj pisma iz Havane na amerikanskem otoku Kuba ali pa iz Meksike, za kamor sem imel ponudbe, no, nijsem imel za zdaj posebnega veselja poda-jati se v te kraje, kjer letos posebno hudo razsajeti „žolta zimnica“ in pa „črna bruhalica“. Dva draga mi prijatelja, s kojima sem se po-

slovil lani, jaz odhajajoč v Rusijo, ona dva v Ameriko, počivata danes uže na hladnem dnu neizmerne oceana, umrša oba na brodu, vra-čajoča se uže nazaj iz kužnih teh krajev, oba v cvetu svojih let in krepka in zdrava poprej. No, tu mi je pa vender še ljubše, da me pi-kajo italijanske mušice „zanzare“, kojih je po-sebno obilo v Firenci letošnje izredno vroče poletje, nego da bi se z menoj pasle požrešne ribe velicega oceana. In tako se tedaj rajši vozarim sem ter tja po kopnem v železniških vagonih, v katerih se uže kar nekako čutim doma. —

Govoreč o železnici spominam se, da Ti nijsem zadnjič ničesar omenil o jako zanimi-vej vožnji iz Firence do Bologne. Omeniti bi jo bil uže imel v prvem svojem listu in to samo kos iz Bologne do Firence, ker o progi od Milana do Bologne govoril sem uže prej v svojih listih. Naj tedaj danes storim to, počenši od Bologne, Proga od todi do Pistoje, prodirajoča

skozi Apenin po dolini reke Reno navzgor in potem po onej reki Ombrone navzdol, spada mej najmogočnejše zgradbe novejšega časa, z deloma krasnimi razgledi po divje-romantičnih dolinah Apenina in pozneje v čvetočo Toskan-sko ravan, „velikanski vrt“ Italije. Po-sebno veliko ima ta proga tunelov, katerih je 46, mej temi trije velikanski. Najkrajši teh treh predorov ima samo za 47 metrov menj od velicega „Semering-tunela“, druga dva pa ga presežata jeden za 306 metrov, drugi pa za celih 1296 metrov, to je skoraj za celo dolžino, kajti Semeringški ima 1429 metrov. Znamenita železnica čez Semering ima samo 15 tunelov in 16 vijaduktov, ona čez Brenner 27 tunelov brez vijaduktov, a ta čez Apenin 46 tunelov in mnogo vijaduktov, mej njimi jeden 3 nadstropja visok, in mostov, ker gre proga zdaj ob levej, zdaj ob desnej strani reke, vedno menjajoč se.

Jako lepo romantično lego ima postaja

Videl si sivolase starce, ki so jokali kot otroci. Na rakev bilo je položenih veliko lepih vencev s trobojnicami in češkimi napisi.

Ko smo tožnim srcem ostavili grob Bilke, šli smo na grob velicega slovanskega skladatelja Forchtgott-Tovačovskega, ki je Bilki bil drag prijatelj.

Zlati solučni žarki obsevali so prostor žalostnih prizorov in mej klicanjem „slava pokojnima slovanskima rodoljuboma“ zapustili smo centralno pokopališče, želeči, da nas toga ne združi kmalu v tolicem številu! P.

Od obali kvarnerskega morja

14. septembra. [Izv. dopis.] (Istrske razmere.) Poslovil se je nedavno iz Volovskega znani lahon dr. R—ich, c. kr. okrajni zdravnik, in odšel na naše veliko veselje v Koper, kjer bode imel lepšo priložnost s tamšnjimi iredentovci proti Slovanom in če bode treba tudi proti vladi samej rogoviliti. Res sveta jeza se me je polastila, ko sem ga prišedši na Volovsko večkrat čul, kako predrzno se je ta renegat upal javno kričati in hujskati proti vsemu, kar nij dišalo po italijanščini. Ne samo, da je zaničeval in zasmehoval slovanske liste („questa è una lingua maledetta“), predrznil se je jedenkrat javno v kavani v obraz c. kr. komisarju finančne straže na Volovskem, kateri mu je pripovedoval, da je ljudsko stanje v blaženej Italiji slabše, nego pri nas, reči: „è meglio vivere colla fame à Roma, che col ventre pieno à Vienna“ t. j. bolje je živeti lačnim v Rimu, kakor s sitim trebuhom na Dunaji! Vkljubo temu ljudje s takimi nazori sprejemajo javne službe v Avstriji! Ali bi ne bilo bolje, doktore, da bi za vselej zapustili našo Avstrijo in se podali s prvim parobrodom naravnost iz Kopra čez morje v Jakin in od tam v Rim, po katerem hrepenite tako neizmerno? Mi bi vam voščili srečno pot! Marsikateremu na Volovskem ostanete za dolgo v spominu. Koprski rodoljubi, pazite na tega moža, kmalu boste spoznali volka v ovčjej koži. Mi Slovani na obrežji kvarnerskega zaliva radujmo se, da je tržaško namestništvo bliže k sebi poklicalo ga, da ga bode vedno imelo pred očmi. Kako je bil priljubljen na Volovskem, jasno priča njegov odhod, o katerem se nihče nij zmenil zanj. Take so razmere v Istri mej nekaterimi uradniki, da se ne bojé ščuvati proti vladi, katera jih redi. Bog varuj pa, če se le gane Slovan! Takoj imajo ga vsi lahonski časniki, da je „panslavist“.

Pazinski župan, odvetnik in deželni po-

Porretta, mestece s toplicami ob desnej strani, dalje Pracchia, sredi amfiteatralično dvigajočih se zelenih gričev, najvišje mesto proge, 617 metrov nad bližnjim morjem. Malo dalje naprej odpre se prekrasen razgled, na levi strani na globoko doli ležečo cvetočo raván in na mesto Pistoia, katero pa se še le po daljnjej vožnji čoseže po velikanskih ovinkih. Od tega mesta, ki broji kazih 13.000 prebivalcev, po ravnini naprej do mesta Prato z 40.000 prebivalci in kmalu potem smo v Firenci.

Preteklo nedeljo in današnji praznik je tu v Crevalcore nenavadno živo, ker je „fiera“ (somenj) in ljudstva iz vseh krajev ter razne zabave, tombola, briljantna razsvetjava, godba, umetalni ogenj, gledališče itd. Jutri pa bode zopet tiho in mirno ko poprej!*) — Da si mi zdrav!

Ves Tvoj stari prijatelj

Josip Noll.

*) V prihodnjem listu popeljem Te za jedno leto nazaj skozi razne dežele.

slanec v porečnem deželnem zboru, interpeliral je vlado, ali so jej znane pazinske razmere in kaj misli storiti, da se prejšnji mir vrne v Pazin. Mi odgovorimo g. Constantiniju, da, če bi bila vlada kaj vedela o pazinskih razmerah, bi ne bil g. vitez Jettmar plesal po Garibaldijevem marši, niti se ne bil slišal več Humbertov marš, kateri je v Pazinu v navadi. Tudi mi želimo, da vlada malo bolj pazi na pazinske iredentarje. Vršila so se na Primorskem premeščanja okrajnih glavarjev, morebiti je to „ein Zeichen der Zeit.“

Iz ljubljanskega mestnega odbora.

(Dalje in konec.)

V ponedeljek je bilo navzočnih 22 odbor-nikov. Dr. Suppan ponavlja odsekov nasvet glede plače hišnika in hlapcev v klavnici (hišnik 500 gld., hlapca pa po 300 gld. in vsi trije prosto stanovanje); nastavi naj jih pa magistrat. Regali se temu predlogu protivi, kajti manjkalo ne bode sposobnih kompetentov niti za manjšo plačo, tedaj on nasvetuje, naj se sprejme predlog, katerega je stavil v predzadnji seji podžupan g. Fortuna, to je, plača hišnikova naj znaša 400 gld., ona hlapcev pa 250 gld. Tudi se Regali odločno ustavlja temu, da bi magistrat oddajal te službe, ker po §. 60 mestnega statuta pristaje to jedino le mestnemu odboru. Tedaj naj se razpiše konkurz in mestni odbor naj odda službe. Tudi dr. Drč je tega mnenja; dolžnost mestnega odbora je varovati pravice, katere ima. On, ne da bi se bal, ka magistrat ne bo oddal službe najsposobnejšemu, le misli, da bode mestni odbor, ker je več zastopnikov, vendar bolje zadel, kdo je najvrednejši; zato naj se službe razpišejo. Dr. Schaffer in dr. Suppan trdita, da nij treba, da bi mestni odbor oddajal te službe, ker se oddajejo le provizorno proti odpovedi; saj tudi redarstvenike drugega reda imenuje župan sam. Pri glasovanju se zavrže Regalijev predlog in sprejme odsekov. Proti temu sklepu vloži Regali protest v zapisnik.

Dr. pl. Schrey poroča o predlogu magistrata, naj bi se za sumne vojaške konje napravil poseben hlev in zato kupila Fran Jakopičeva hiša v mestnem logu. Hiša bi veljala 2500 gld., poprava pa 1000 gld.; to bi bilo predrago, zato naj se magistratu naroči, da dobi kje kako pripravno hišo v najem. Zbor pritrdi.

Dr. Suppan predlaga v imenu finančnega odseka, naj se mestna ledenica na vrtu deželne bolnice proda deželi za 1500 gld. Dr. Schaffer pravi, da je cena previsoka in da bi bilo 1200 gldi zadosti. Peterca potrjuje, da je 1200 gld. dovolj, ker je ledenica sama podrtija. Sprejme se predlog dr. Schafferjev. Ziegler v imenu grajevnega odseka nasvetuje, naj se dovažanje šute za mesto odda za tri leta proti plači 4921 gold. 40 kr., kar se potrdi, ravno tako tudi, da se bode drugo leto zidal v frančiškanskih ulicah kanal, ki bode veljal 2236 gl. 25 kr. Dalje Ziegler v odsekovem imenu nasvetuje, naj se po Hauselnovej smrti izpraznjena provizorna služba pomočnega inženirja odda uže zdaj najetemu inženirju J. Buteju, ob enem pa magistratu naroči, naj ugiblje, ali bi ne bilo umetno, stalno ustanoviti službo drugega mestnega inženirja. Regali ugovarja temu, da bi se služba takoj oddala nego nasvetuje, naj se razpiše, da bo domačinom mogoče zanjo prositi. Tudi se upira temu, da bi se ustanovila nova stalna služba. Pri glasovanju se odbije Regalijev predlog in sprejme odsekov.

Učitelju veronauka v šoli na barji g. Janezu Klinarju se dovoli 50 gold. remuneracije.

Dr. Suppan poroča o Regalijevem nasvetu, naj se §§ 28 in 32 mestnega statuta prenaredita tako, da se bode volilna pravica razširila tudi na meščane, ki menj davka plačujejo. Poročevalec pravi, da bodo ti davkoplačevalci zdaj, ko se od strani države urejajo vsi davki, itak kmalu dobili volilno pravico, ne da bi se prenarejal mestni statut; zato naj nasvetuje, da se Regalijev predlog — ne sprejme! (Živio ustavoverni „liberalizem“!) Regali pravi, da je uže naprej vedel, kaj bo z njegovim predlogom, da se bo namreč zavrzel; on je stavil predlog v smislu pravice, da bi tisti ki malo davka a jako težko plačujejo, tudi imel volilno pravo, posebno ker plačujejo največ krvnega davka. A denašnja večina mestnega odbora, akoravno se nazivlje, kakor da bi branila konstitucionalizem, zametava pravični predlog. Toda denašnja manjšina bode kmalu večina postala in potem bomo popravili mi krivico in podelili volilno pravo tudi tistim, ki malo davka plačujejo pa težko. Dr. Suppanov ali odsekov predlog se potem sprejme.

Mestnemu fiziku dr. Kovaču se dovoli, da mu bode nekaj mesecev, ki jih je služil pri mestu provizorno, všteti v penzijo.

Po javnej je bila še tajna seja.

Domače stvari.

— (Naš državni poslanec gospod vitez Schneid,) kateremu se zdravje, žal! nij še povrnilo, se bode najbrže dalje časa moral odtegniti vsacemu poslovanju in zimski čas prebiti v južnem podnebju. Na svet zdravnikov se preseli blagi prijatelj naše domovine še ta mesec v Gorico.

— (Obrtniki,) kateri namerjajo udeležiti se obrtniškega shoda v Gradci 25. dan t. m., se zberó drevi ob 8. uri v g. Perlesovej pivarni v Slonovih ulicah na pogovor.

— (Kmetskeje posojilnici za ljubljansko okolico) je g. Janez Knez star. za leto dnij brezplačno prepustil pisarno poleg svojih žitnih zalog v Smoletovej hiši na Marije Terezije cesti.

— (Beležniško mesto) je izprazneno v Kočevji. Prošnje je vložiti v štirih tednih pri beležniškeje zbornici za Kranjsko.

— (Učiteljsko zborovanje v Ljubljani.) Jutri 22. septembra, bodo v Ljubljani zborovala zaporedoma tri učiteljska društva. Najprej je ob 8. uri zjutraj v mestnej farnej cerkvi sv. Jakoba maša, pri kateri bodo učitelji peli Nedvedovo dvoglasno latinsko mašo. Ob 9. uri je začetek zborovanja. A. Vdovsko učiteljsko društvo. 1. nagovor predsednikov. 2. Poročilo blagajnikovo in tajnikovo. 3. Predlog g. Govekarja, da se bodočim vdovam in sirotam poviša pokojnina, oziroma podpornina od 80 in 20 gld. na 100 in 25 gld., a učiteljem v izvanrednih slučajih od 80 do 100 gld. 4. Volitev: a) predsednika, blagajnika in 7 odbornikov; treh pregledovalcev računa zunaj odbora. B. Slovensko učiteljsko društvo. 1. Predsednik otvori skupščino. 2. Tajnik in blagajnik poročata o društvenem delovanju. 3. Razprava: „Dolžnosti narodnega učitelja do svojega naroda.“ 4. Ponavljavna šola. Nekdaj in zdaj. Govori J. L. 5. Volitev: a) odbora, ki iz sebe voli predsedništvo; b) treh pregledovalcev letnih računov. C. Narodna šola. 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo o dru-

štvene delavnosti. 3. Volitev: a) odbora; b) treh pregledovalcev računa zunaj odbora.

— (Na ljubljanskem gimnaziju.) se je za prihodnje šolsko leto oglasilo 731 učencev in sicer v I. razred 201, mej njimi za slovenski oddelek 136; sprejetih je 91 učencev. Za suplenta je prišel g. Pavlin, g. Vrhovec pa bode imel poskušno leto.

— (Na ljubljanskej velikej realki) se je letos oglasilo samo 199 učencev, 60 menj nego vlani.

— (Kranjski ustavoverci in deželno naše plemstvo.) Prijatelj našemu listu nam piše: Znano je, kako se ljubljanski ustavoverci sučejo krog nemškega našega plemstva, in kako se servilno priklanjajo naši aristokraciji. Ko je zadnjič „Slovenski Narod“ o tej aristokraciji napisal nekoliko hladne proze, oglasili so se takoj v svojem organčku, kričali o republikanizmu, o komuni in Bog vé o kakem rudečkarstvu še! In Boga in vse svetnike so klicali na pričo, da oni ne poznajo boljšega inštituta kakor je plemstvo in da molijo vsak dan, da bi se nam ohranila aristokracija naša in njihovi gradovi in graščinice! Zdaj pa vprašam, kako se strinja s tem servilizmom okolnost, da se bolehn organ ustavovercev kranjskih teden za tednom šali z gospodom dr. Bleiweisom, oziroma z njegovim viteštvom. Plemstvo je pač povsodi jedno in isto! Če ga častim na tem mestu, ga drugod čez prag pehati ne smem! Vsaj logično se mi zdi tako!

— (Učiteljske službe.) Na jedno-razrednici pri sv. Jakobu v Ljubljani je izprazneno učiteljsko mesto z letno plačo 400 gld. Prošnje je vložiti do 5. oktobra t. l. pri okrajnem šolskem svetu v Ljubljani. — Na štiri-razrednej ljudski šoli v Vipavi je izprazneno mesto učiteljice s 400 gld. letne plače. Prošnje

je vložiti do 5. oktobra pri okrajnem šolskem svetu v Logatci.

Razne vesti.

* (Grof Belcredi) zdanji predsednik upravnemu sodišču je bil 1823. leta rojen, podo- vršenih filozofskih in jurističnih študijah stopil je v državno službo, v 1848. letu je bil okrožni komisar v Moravske, kmalu pa je odstopil in živel kot zasebnik do 1854. leta, ko je bil zopet posavljen okrožnim glavarjem v Značaju. Od 1861. do 1863. leta je bil načelnik dežel- nej uprave v Šleziji, v l. 1863 postal je pod- predsednik v Češki in 1864. l. mu je bil po- deljen naslov tajnega svetnika in postal je na- mestnik v Čehih. V tem poslovanju v Češki je pridobil vsa srca za se in zapustil najboljše spomine, ko je bil 27. julija 1865 državnim mini- strom in ministerskim imenovan predsednikom in poklican na Dunaj. A ko so vkup stopili deželni zbori, je demisioniral in njegova prošnja se je sprejela dne 3. februarja 1867. Od tega časa je živel kot zasebnik do zadnjih dni, ko ga je cesar poklical na velevažno mesto predsednika upravnemu sodišču. On je baje radi svoje objektivnosti posebno sposoben za to mesto.

* (Avstro-ogrsko prebivalstvo.) Cizlajtanija šteje preko 22 milijonov prebival- cev, Translajtanija pa 15 milijonov, torej vkup 37 milijonov. Po kronovinah pa se razdele tako-le: Galicija ima 5.953.170 prebivalcev, Češka 5.557.134, Dolenje Avstrijsko 2.321.021, Moravska 2.259.619, Štajarska 1.802.367, Ti- rolska 765.426, Gorenje Avstrijsko 560.879, Bukovina 119.599, Šlezija 165.772, Solnograd 563.566, Predarelsko 407.364, Kranjska 388.176, Koroška 240.670, Goriška 114.241, Trst z okolico 241.437, Istra 195.854, Dal- macija 474.489, Hrvatska 1.855.562, Ogrska z Erdeljsko 13.000.000.

Umrli so v Ljubljani:

15. septembra: Martin Ivanetič, učitelj v pokoji, 84 let, Mestni trg št. 6, za marazmom.
16. septembra: Marija Bastolec, dimnikarskega mojstra udova, 79 let, sv. Jakoba trg št. 8, za sta- rostjo.
17. septembra: Martin Tomšič, delavec, zdaj kaz-

njenec na gradu, 39 let, Ulice na grad št. 12 v kaz- nilnici, ustreljen.

18. septembra: Antonija Miš, hišina, 24 let, Gradišče št. 5, za jetiko. — Uršula Klemenčič, hišna posestnica, 72 let, Rimska cesta št. 17, za slabostjo. — Janez Rajec, ključavničar, 26 let, Reseljev trg št. 1, za jetiko. — Jera Umek, hišna posestnica, 87 l., sv. Petra cesta št. 56, za slabostjo. — Jurij Kralj, paznik pri užitnici, 70 let, sv. Florijana ulice št. 32, za mrtuodom.

19. septembra: Reza Milavec, hišnega posest- nika hči, 8 mesecev, Žabjak št. 3, za črevesnim ka- tarom.

V deželnej bolnici.

17. septembra: Blaž Zorman, gostač, 76 let.

Dunajska borza 20. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	76 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	77	35	"
Zlata renta . . .	94	10	"
1860 drž. posojilo . . .	131	50	"
Akcije narodne banke . . .	825	—	"
Kreditne akcije . . .	350	75	"
London . . .	117	80	"
Srebro . . .	—	—	"
Napol. . .	9	35	"
C. kr. cekini . . .	5	56	"
Državne marke . . .	57	65	"

2000 gld.

lehko na leto zaslužijo gostilničarji in kupčevalci. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštne- m podvzetji: F. Schlosser, Trst. (419—47)

Za jesensko in zimsko saisono

dobili smo ravnokar bogato zbirko cene, modne, solidne, to- in inozemske robe za obleko, katero najtopleje priporočamo p. n. občinstvu, obetajoč največjo potrebo in najbolj modno fačono. (535—2)

Predstojništvo „uniji krojačev“.

Trgovski učenec

se precej sprejme v jedno veliko prodajalnico na deželi. Mladenič mora biti iz dobre hiše, s potrebnimi vednostmi in zmogel slovenskega in tudi malo nemškega jezika. — Kje? pové opravništvo „Sloven- skega Naroda“. (530—2)

Fin med v satovji

dobiva se pri (526—3)

Oroslavu Dolenci v Ljubljani.

Hiša na prodaj.

V Prašah pri Kranju na prodaj je hiša št. 18., kjer je zdaj gostilna in prodajalnica, obo- kasa. Hlev močno zidan. Zraven hiše velik sadni vrt; k hiši pripadati dve njivi 6 mernikov posetve. Hiša stoji pri cesti. Cena hiši je 1600 gld. — Več pove Jože Vrhunec v Kranjskej gori. (524—2)

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migrēno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr. ih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tva- rino, odvajajoč črve in kisline. Davci in tifusu vz- amejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdra- vilo, katero prodaja lekarnar g. J. Svoboda v Lju- bljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—34)

Tuči

19. septembra:
Evropa: Schild, Wallhof z Dunaja. Weiss z Dunaja. — Sonleithner z Dunaja. — Polansky iz Metlike. — Unger z Dunaja. — Horvath z Dunaja. — Podhagky z Dunaja. — Golja iz Trsta. — Matičič: Telle z Dunaja. — Bartolič z Dunaja. — Vidie iz Zagreba. — Deutscher z Dunaja. — Golč z Dunaja. — Stibel iz Draždan. — Smutny iz Ljubljane. — Battaglia iz Benedk.

Za jesensko in zimsko saisono

dobili smo ravnokar bogato izbirko lepe in trpežne robe za obleko in priporočujoč p. n. občinstvu najokusnejše, najmodnejše in cene iz- delke, prevzemamo tudi robo za narejanje obleke.

Spoštovanjem

J. Casermann & Comp.,

gledališka ulica, v Pavšinoj hiši.

(526—3)

Lekarja Nussbaumer-ja zdravstvena vina.

Svarilo: Ker se večkrat poskuša, moj preparat z drugimi popol- nem neupljivimi, da, večkrat celo škodljivimi mešanicami nadomestiti, opozorujem p. n. kupovalce, naj pazno in odločno J. Nussbaumer-jevo kina-železno- in kina-malaga-vino zahtevajo.

Kina-železno-malaga-vino

je jedin popolnem zanesljiv in neškodljiv na zobe vplivajoč dober pri- pripomoček za napravljjanje in čiščenje krvi, za hitro odpravo bledice in za odpravo pomannjaka krvi, proti boleznim v želodci, migreni, podgromu, skrofuloznosti, proti boleznim v jabolku, goltanci in na plučah.

Kina-malaga-vino,

posebno krepilen pomoček za slabotne otroke in ženske po prestanih težkih boleznih, osobito po otročej postelji.

Spričevala: V raznih slučajih rrahitise, skrofuloze, anemije rabil sem kina-železno-malaga-vino od g. lekarja J. Nussbaumer-ja; uspeh je bil zelo ugoden in jaz moram to vino zaradi lahke prebavljivosti, okusnosti in izvrstnega učinka najtopleje priporočati.

Na Dunaji, v decembru 1880.

(441—3)

Dr. Fürth,

c. kr. vseučilišni docent, predstojnik odd. obč. poliklinike.

Potrjujem, da sem v kina-železno-malaga-vinu lekarja g. J. Nuss- baumer-ja v Celovci dobil izvrstno in lahko prebavljivo zdravilo, katero smem vrlo priporočati.

Line na D., 1880.

Prof. dr. J. B. Thaler s. r.

Radostno potrjujem podpisani, da je kina-železno-malaga-vino lekarja g. J. Nussbaumer-ja preparat izvrstne dobroti in vplivnosti ter svoje last- nosti mnežitelj krvi in pospešujoč prebavljenje in da vse druge železne pre- parate zelo prekosi.

Line na D.

Dr. L. Winternitz.

Pošljite mi s prihodnjo pošto 10 steklenic Vašega kina-železno- malaga-vina, kateri je moja žena, ki več let trpi na spodnjem telesu, smrti rešil.

Na Dunaji, 18. oktobra 1880.

Dr. Ig. Weiss.

Razpošiljalna zaloga: J. Nussbaumer, lekar v Celovci.

Zaloga za Kranjsko. V Ljubljani: G. Piccoli, lekar. V Met- liki: F. Wacha, lekar. V Radovljici: A. Roblek, lekar.